

THẢO LUẬN NHÓM LÃNH ĐẠO XÃ

Người điều hành: Lưu Bích Ngọc

Địa điểm: Xã Yên Hồ, Đức Thọ, Hà Tĩnh

Thành phần tham dự:

1. Anh Hải, Phó chủ tịch xã
2. Bùi Xuân Quý, cán bộ địa chính
3. Lê Hồng Anh, chủ nhiệm HTX (phụ trách nông nghiệp và khuyến nông)

NỘI DUNG

H: Có lẽ là em xin phép vài thông tin của anh Hải một chút. Anh Hải là chủ tịch xã bắt đầu từ nhiệm kỳ này đúng không ạ, là bắt đầu từ năm nào ạ?

Đ1: Từ năm 2010

H: Thế trước đây anh Hải làm ở Bộ phận nào ạ, trước khi làm chủ tịch ấy ạ?

Đ1: Trước khi làm chủ tịch, 7 năm làm phó chủ tịch

H: Anh phụ trách lúc đấy là mảng kinh tế hay là mảng xã hội?

Đ1: Tức là hồi đó chỉ có 1 phó chủ tịch thôi

H: Thế là anh phụ trách tất

H: Xin phép anh tên là gì ạ?

Đ2: Bùi Xuân Quý

H: Anh Quý phụ trách địa chính được bao nhiêu lâu nay rồi ạ?

Đ2: Địa chính như vậy là 10 năm rồi

H: Trước đây anh có được đào tạo về địa chính không?

Đ2: Có, ngành quản lý đất đai

H: Là quản lý đất đai, là cử nhân hay là?

Đ2: Học trung cấp

Đ3: Em tên là Lê Hồng Anh

H: Em làm nông nghiệp, khuyến lâm, trước đây chuyên môn của em cũng học về ngành này à?

Đ3: Dạ, em học bên Nông lâm Huế

H: Em nhận nhiệm vụ này được bao lâu rồi?

Đ3: Em mới nhận công tác ở xã là được gần 1 năm ạ

H: Báo cáo với anh Hải, với anh Quý và Hồng Anh là em xin phép anh trao đổi về một số tình hình phát triển kinh tế của xã, sau đó đi vào các vấn đề sử dụng đất đai và sản xuất nông nghiệp của xã mà nó liên quan đến năng hạn, mưa lũ. Sau đó cũng có thể là các chủ trương, chỉ đạo của xã để giúp cho người dân ở đây ứng phó được với các thiên tai đó. Cuối cùng bọn em cũng muốn trao đổi những cái khó khăn của các anh ở góc độ nào cần phải được hỗ trợ thêm những cái gì được gọi là nhu cầu hỗ trợ của người dân. Em xin phép đặt từng câu hỏi một để cho mấy anh em ngồi nói chuyện theo tuần tự. Em xin phép anh một vài thông tin, mô tả về tình hình phát triển kinh tế, xã hội của Yên Hồ 3 năm trở lại đây, xu hướng phát triển như thế nào? Xu hướng phát triển về kinh tế, xu hướng phát triển về dân số, xu hướng về xã hội cũng như là cuộc sống, đời sống của bà con ở đây có những điểm gì thuận lợi, có những điểm gì khó khăn, liên quan đến vùng đất tự nhiên địa bàn của địa phương mình. Em tuy về lần thứ 2 rồi, nhưng lần trước em không có điều kiện ngồi làm việc với anh chị như thế này nên hôm nay em cũng xin lại thông tin ban đầu như thế.

Đ1: Báo cáo với đồng chí Ngọc thế này, về đại phương Yên Hồ, với địa bàn huyện Đức Thọ lần đầu chị nắm rồi, vùng cuối cùng nhất của vùng đất Đức Thọ. Về đại bàn nói chung là không nằm ngoài đê, nhưng mà vẫn thấp trũng, tức là nói về hạ lưu nói chung là thấp, vùng trũng cuối của Đức Thọ. Cho nên không nằm ngoài đê nhưng mà lũ lụt lại có thể xảy ra rất là sớm, như là qua các hệ thống sông, kè qua cái đê á, mà mưa to nước động, cùng lúc đóng sớm tự nhiên trong này cũng bị lũ lụt luôn. Cái đó là về tự nhiên. Còn cái thứ hai nữa thì đối với Yên Hồ nữa là hoàn toàn mặt bằng phẳng thôi, không có đồi núi, trung du chi cả. Các xã có trung du, toàn đồi núi, nhưng riêng Yên Hồ thì nằm dọc theo sông La, có đê Đà Giang thôi còn không có núi. Đời sống kinh tế thì chủ yếu bà con ở đơn vị Yên Hồ sản xuất nông nghiệp thôi, nghề phụ ngoài làm nông nghiệp chính, các lao động trong độ tuổi lao động người ta tham gia một số nghề như nghề chằng hạn như nghề: Nghề Gò hàn, cơ khí rồi nghề xây và dịch vụ một số hàng hóa mua đi bán lại, mua từ trên kia về. Tranh thủ ngày rỗi người ta cũng tận dụng thời gian đó, còn hầu như là sản xuất để làm ra kinh tế vẫn chủ yếu là làm nông nghiệp và chăn nuôi là hai ngành nghề chính của bà con nông dân. Trong chăn nuôi, nuôi bò là chủ yếu, còn nuôi lợn do điều kiện của Yên Hồ không thuận lợi lắm. Chăn nuôi lợn có ảnh hưởng đến môi trường, người ta chăn nuôi bò để tận dụng thức ăn của sản xuất nông nghiệp, các sản phẩm là nông nghiệp thôi. Còn đối với sản xuất lúa thì Yên Hồ đã tập trung vào sản xuất một số giống lúa chất lượng cao, không có năng suất bằng lúa chất lượng cao mà có chất lượng, tức là gạo ngon và thị trường ưu chuộng. Ngoài ra cũng gắn kết với các công ty sản xuất, công ty giống cây trồng, ví dụ như công ty giống cây trồng Hà Tĩnh với Viện các cây lương thực để rồi sản xuất các giống cho bà con của địa bàn rồi cho các vùng lân cận. Đặc biệt là cung cấp một lượng giống cho địa bàn của các huyện khác. Từ việc như vậy, nói rằng nông nghiệp nhưng mà Yên Hồ cũng tranh thủ để rồi làm những sản phẩm đó là hàng hóa gắn kết với các doanh nghiệp, để rồi tiêu thụ sản phẩm, sản phẩm ở đây là giống. Còn các lúa ngoài

sản xuất giống như khi này tôi nói thì sản xuất chất lượng cao, gạo ngon để rồi thị trường tiêu thụ ưu chuộng từ đó tiêu thụ được. Thường thường như vậy thì trong sản xuất nông nghiệp là có giá trị cao trong diện tích, chẳng hạn đối với những xã khác sản xuất nông nghiệp nhưng mà giá trị thu được trên đơn vị diện tích là 70tr/ha, nhưng mà Yên Hồ có thể tính từ 85 đến 90tr/ha, đó là tăng thu nhập cho bà con nông dân trong đời sống. Còn sinh hoạt của bà con nông dân trong mấy năm nay cũng đối với Yên Hồ thì mặc dù trong những điều kiện kinh tế so với các địa bàn mà có tiêu thủ công nghiệp, dịch vụ thương mại lớn họ có điều kiện thuận lợi hơn, so với mặt bằng chung thì Yên Hồ cũng mức trung bình, nhưng mà đối với Yên Hồ mặc dù điều kiện kinh tế trung bình, nhưng mà có truyền thống từ trước đến nay rồi là luôn đầu tư cho con em học hành, những em có trình độ khá hơn thì đi vào các trường cao đẳng, đại học, học sinh cũng không đạt vào cái diện đó cho đi học nghề. Từ việc như vậy đã thoát gỡ được lao động nông thôn thất nghiệp, giải quyết việc làm. Khi con em đi được rồi, có ngành nghề ổn định, bố mẹ cũng đỡ cung cấp tài chính nữa. Có thể là có một phần sau đó quay lại hỗ trợ cho gia đình rồi mua sắm các tiện nghi sinh hoạt, bàn ghế các tiện nghi cho gia đình. Ngoài sản phẩm nông nghiệp, con cái hỗ trợ, ngoài ra nữa cái số không học hành đi xuất khẩu lao động, tham gia các công việc ở các doanh nghiệp. Thu nhập mỗi thế nhìn chung thì đời sống của bà con trong 3 năm nay có được nâng lên. Năm 2013 này tổng thu nhập trên đầu người, hôm trước trong ban đánh giá cũng được 18tr/người/năm. Nội dung thứ hai là như thế này

H: Ví dụ như cơ cấu nghề nghiệp khoảng bao nhiêu bà con, bao nhiêu hộ gia đình là làm nông nghiệp, bao nhiêu hộ gia đình làm thủ công nghiệp và các hoạt động khác.

Đ1: Cái số mà trong các hoạt động kinh tế hiện nay nói thực tế đề ra khoảng chừng 55% là chiếm về lao động nông nghiệp. Khi này tôi nói ở đây chủ yếu là sản xuất nông nghiệp là chính trên 55 đến 60% nói thực tế là như vậy. Còn mục tiêu của nghị quyết đại hội Đảng xuống dưới 50%, còn hiện tại là vẫn là mức 55 đến 60%

H: Nghị quyết của bên Đảng là đến bao giờ là đến dưới 50% ạ?

Đ1: Đến 2015 dưới 50% từ 40 đến 45%, cái này đang là vấn đề nan giải. Còn công nghiệp và tiêu thủ công nghiệp của Yên Hồ vẫn đang còn nhỏ. Như lúc này tôi có đề cập có nghề Gò hàn, mộc thì chiếm khoảng chừng là 20%, còn thương mại dịch vụ nghề á khoảng chừng 30%, chủ yếu là nông nghiệp thôi. Nói chung Đức Thọ chỉ có được vài đơn vị thôi, Từ Sơn rồi Thái Yên

H: Là các hợp tác xã đấy hả anh?

Đ1: Không, các cái xã đó có so với ở đây. 27 xã và thị trấn thì có khoảng 3 xã thì có tiêu thủ công nghiệp phát triển là nghề thôi. Còn nói chung thì như vậy cả thôi, tình trạng chung

H: Anh cho em hỏi là dịch vụ thì bà con làm cái gì là chính ạ?

Đ1: Dịch vụ thì có bán hàng tạp hóa, hàng đại lý cấp 1, cấp 2, rồi thì bán vật liệu xây dựng sắt thép, cát sỏi đá

H: Bà con có khai thác cát ở trong đê không?

Đ1: Không, cát thì không

H: Mà đây là mang tính chất đại lý mua bán lại

Đ1: Ừ, còn ngoài sông ra thì không. Tức là mình mua ở nơi khác còn ngoài sông La là cấm. Còn khai thác nữa thì nguy hiểm

H: Trong mùa mưa bão?

Đ1: Mùa mưa bão lở, sụt lở đê, trong làng trong đê này cấm. ngoài ra thì họ cũng có một số các ngành nghề, chẳng hạn như khi này tôi trao đổi ấy thợ nề, thợ xây, cái nghề nấu rượu

H: À, ở đây cũng có nghề nấu rượu? Thế mức độ nấu rượu có nhiều không anh?

Đ1: Chỉ có khoảng 15% thôi, nói chung là bán trong xóm

H: Nấu rượu là bán, tiêu thụ đấy ạ?

Đ1: tiêu thụ tại chỗ thôi. Làm qua cho một số

H: Thế ở xã mình có rượu nào có thương hiệu không?

Đ1: Chưa có, hiện tại liên kết với nhà máy rượu ở Đức Trung, Trung Lệ đó làm tổ nhưng mà đang xây dựng ý tưởng đó chưa liên kết được.

H: Nhưng đây là cách nấu của bà con đã thành quy mô, nấu nhiều để bán cho người dân trong xã, sống bằng nghề nấu rượu đúng không anh? Ý em muốn nói như vậy?

Đ1: Cùng kết hợp, có nghĩa là những hộ chăn nuôi bò, chăn nuôi lợn rồi họ lấy sản phẩm tức là...

H: Trong lúc anh Hải bận thì xin hỏi anh Quý với cả Hồng Anh luôn. Vậy bà con ở đây sản xuất giống lúa chất lượng cao ấy và sản xuất giống để bán đi cho bà con ở các xã khác thì cái này có phải là truyền thống của xã Yên Hồ không, hay đó mới chỉ là một cái mới được đưa vào xã? Khoảng thời gian từ khi nào xã mình bắt đầu có cái hoạt động như thế này?

Đ3: Bên lĩnh vực nông nghiệp thì thực sự em mới về nhưng mà cũng được nghe các đồng chí trao đổi là sản xuất giống lúa của xã Yên Hồ là có từ lâu năm. Bây giờ toàn huyện sản xuất giống lúa xuất phát từ xã Yên Hồ là xã gốc. Em cũng không nhớ rõ nhưng cũng cách đây khá lâu rồi ạ

H: Độ khoảng thôi, nếu mà em nhớ? Em thấy các bác nói lại khoảng hai, ba chục năm hay ba, bốn chục năm, khoảng ở một thời gian nào đó, á á á khoảng bà con mình có hình thức là sản xuất giống lúa và trồng lúa sản xuất ra gạo ngon để bán ra như vậy?

Đ2: Cái chỗ này, Yên Hồ là một chỗ thuộc điểm nhân giống của tỉnh này, nghĩa là giống lúa chất lượng cao lấy tại Viện công nghệ trung ương về nhân giống trong tỉnh. Thì ở đây nhân giống liên hệ với các công ty, các đồng chí đã gửi về ở chỗ trồng giống này là có truyền thống rồi, hiện nay trình độ thâm canh của bà con nông dân đã được huyện và tỉnh đánh giá rất là cao, thời điểm này khoảng là năm 1996 bắt đầu sản xuất giống, hồi đấy là Yên Hồ là nằm trong sáng tạo thôi chưa phải là chủ trương của tỉnh, của huyện, nhưng do sáng tạo của nhân dân địa phương đi tìm tòi rồi từ đó phát ra, sau lên thành một điểm nhân giống và hiện nay canh tác lúc chất lượng cao cũng là có thương hiệu trên thị trường của tỉnh

H: Như vậy rất là hay bà con tự tìm tòi, bà con sáng tạo ra và từ một điểm hay đấy thì sau này, bây giờ theo em hiểu là mới có sự chỉ đạo và sự hỗ trợ thành cái chương trình của huyện của xã, chứ con ban đầu xuất phát điểm là từ bà con đúng không ạ?

Đ2: Cái giống á, không giống là của xã đó chỉ đạo làm

H: Xã chỉ đạo làm từ năm 1996 nhưng mà trước năm 96 thì là xã mình bà con làm gì?

Đ1: Cái này phụ thuộc vào nguồn giống của huyện về, tự liên hệ thôi. Tức là trước đây chẳng hạn như là chung toàn huyện cả thôi, lúc đó có giống mới tỉnh, sở nông nghiệp, phòng nông nghiệp người ta chuyển cho xã mấy cân chi đó, vài trăm cân chi đó để xã sử dụng thôi còn xã thì không tự sản xuất được cái đó. Sau đó xét thấy tình hình phụ thuộc nhiều, thứ hai nữa là bà con có nguyện vọng rất nhiều địa phương mới liên hệ với các công ty giống cổ phần, giống cây trồng ấy để liên hệ sản xuất. Thì cái vấn đề liên hệ giữa cái công ty giống họ có cái ràng buộc với nhau, anh sản xuất là phải đảm bảo các yếu tố, yêu cầu về kỹ thuật với nhà sản xuất. Rồi sản phẩm phải ràng buộc là 1 sào ruộng chẳng hạn hộ nông dân phải nộp bao nhiêu cho công ty, ngoài ra vượt năng suất nhân dân để dành lại phụ vụ cho gia đình, để lại cho anh em này, người thân, bán ra thị trường bán cho các hộ ở các xã khác. Còn cái số chẳng hạn 200 cân ràng buộc tỉnh thu mua để chuyển về các huyện hoặc là về điểm bán của công ty người ta có dịch vụ bán lẻ cho nông dân. Tức là việc này có từ năm 1996

H: Như vậy là ban đầu bà con không thấy có giống lúa của địa phương nên cũng đề xuất với xã để xã liên hệ, em hiểu đấy là hợp tác xã để đi liên hệ với các công ty giống và bây giờ mô hình này nó đã nhân rộng lên toàn xã của mình thì bà con chỉ làm giống lúa hoặc là trồng lúc có chất lượng cao thôi?

Đ1: 50% là làm giống

H: Coi như là mình chuyên đổi hết đấy đúng không ạ?

Đ1: có khoảng 50% làm giống và khoảng 50% sản xuất các loại lúa có chất lượng cao. Cái này có quyết định chủ trương lãnh đạo của Đảng, chính quyền giao cho hợp tác xã để triển khai

H: Đặc điểm nào cho thấy Yên Hồ trồng được giống lúa và sản xuất lúa chất lượng cao tốt ạ, tại vì theo em hiểu về mặt đất đai, về mặt thổ nhưỡng thì đôi khi một vài xã ở gần nhau, nằm sát cạnh nhau thường có đặc điểm giống nhau, thế tại sao Yên Hồ của chúng ta lại làm được mà các xã bạn chưa làm được cái việc này?

Đ1: Cái đầu tiên xuất phát từ ý tưởng như tôi trao đổi, lúc đầu cảnh bao cấp thì nhà nước chỉ cung cấp 1 phần mô đó thôi, sau đó nguyện vọng của cả cán bộ và bà con nông dân, người ta muốn sản xuất giống mới có năng suất cao hơn, sâu bệnh ít hơn.

Xuất phát từ nguyện vọng đó, ý thức bà con nông dân đề xuất đầu tiên sau đó là trách nhiệm của cán bộ hợp tác xã thôn xóm, hợp tác xã của địa phương mình phải tìm tòi cho bà con nông dân, trong tìm tòi cái nớ cái được là khẳng định với bà con nông dân là được ý thức. Thì ý thức cái một là lịch thời vụ này rồi kỹ thuật chăm bón rồi kể cả phơi sấy này thì phải làm đủ. Làm được 3, 4 cái yếu tố này thì xuất phát từ cái nhu cầu của nhân dân, mà nhu cầu của nhân dân có rồi thì 4 cái yếu tố đằng sau đó đương nhiên nhân dân người ta chấp thuận để thực hiện đúng cái quy định. Còn trong sản xuất giống mà mình không thực hiện mấy cái quy trình đó thì không bao giờ mình đạt được cái kết quả. Một là cái phòng cấp giống á nó có thể không đạt theo yêu cầu của hợp đồng phải ký kết. Thứ hai nữa là năng suất, chất lượng nó cũng đạt giá trị, cao cho nên là trong sản xuất giống có mấy cái yêu cầu, từ việc xuất phát từ nhu cầu ban đầu.

Đ2: Về cái nguyên nhân đó ngoài cái tính chất địa hình và thổ nhưỡng theo tôi thấy là người dân tiếp cận và phát huy cái này rất là sớm so với các địa bàn khác, cái vấn đề nhân giống á, xung quanh đây nhiều địa phương tổ chức nhưng mà không làm được vì không tuân thủ theo yêu cầu kỹ thuật theo chăm bón, sản xuất. Làm phóng cung cấp giống không đạt họ không thu mua, bán ra thị trường hoặc bán cho người khác cũng không được, bán đi một năm sản xuất cái hiệu quả của sản xuất đó không công nhận thì không thành công, trong cái sản xuất rất là khắt khe

H: Để có một quy trình sản xuất như thế thì hệ thống thủy lợi, tưới tiêu của xã mình hiện nay thực trạng của nó như thế nào ạ?

Đ2: Thực trạng vấn đề tưới tiêu thì đây là xã cuối cùng của huyện Đức Thọ cũng gọi là vùng trũng. Vấn đề tưới tiêu hiện nay 65% là chủ động được tưới tiêu, còn lại là chưa chủ động được. Hệ thống của Yên Hồ lúc đầu là hệ thống điều tiết của hệ thống liên trạm, tức là cái máy này đặt cách đây khoảng 10 cây số, cái trạm này tưới cho 27 xã thì trấn nhưng mà Yên Hồ là cái điểm cuối cùng nhất, có thể lấy một đợt nước Yên Hồ phải sau 1 tháng từ khi bơm, sau khi bơm gần 1 tháng mới chảy đến Yên Hồ. Từ việc như vậy trong sản xuất là hết sức khó khăn thì không có cách tháo gỡ nào đó là một là mình đề nghị nhà nước, hai là phát huy nội lực của địa phương, khi đó là xin chủ trương thành lập các trạm nhỏ trong hệ thống liên trạm. Thành lập các trạm bơm nhỏ để rồi cùng phối hợp để tưới tiêu thì khoảng năm 85 là phòng nông nghiệp với huyện từ tinh thần chung rồi mà, huyện cũng thấy bức bách hai nữa xã cũng có ý kiến năm 85 họ có chủ trương để thành lập các trạm bơm nhỏ. Lúc đó Yên Hồ chỉ có 2 cái trạm

bơm thối (25p10' không nghe rõ) tức là nhà nước vẫn quản lý, hệ thống liên trạm vẫn quản lý tưới riêng cho vùng của Yên Hồ sau đó là vì một số xã nữa. Từ việc khó khăn như vậy có 2 trạm bơm rồi thì nó phân não tháo gỡ được khó khăn. Nhưng càng về sau cái quy trình sản xuất thì thời gian để sản xuất không còn như trước đây, chẳng hạn là trước đây mất 1 tháng nhưng mà càng về sau, càng cấy khoảng 1 tuần là xong, nó yêu cầu về thời vụ phải tránh vì mưa bão nợ rồi khẩn trương về thời vụ, rồi các yêu cầu khác nữa, hai cái trạm bơm này không thể tiếp tục phục vụ được nữa phải có các trạm bơm khác, địa phương lại tiếp tục xây dựng các trạm bơm khác. Như hiện nay trên địa bàn xã có 4 cái trạm bơm, ngoài ra còn có một vài cái trạm bơm lưu động nữa thì mới đủ được. Về hệ thống kênh mương thì lúc đầu mới chỉ có một hệ thống kênh chính bằng đất tưới tiêu rất là khó khăn, kênh chính là đất, toàn bộ hệ thống kênh bằng đất cả. Sau tưới tiêu đất vụ mùa như mùa rét này, mùa này thì được, mùa nắng thì quá trình bốc hơi, quá trình thẩm thấu vô đất này thì tưới từ sông lên rất nhiều nhưng mà đi đến chân ruộng chỉ được khoảng 50%. Sau đó có chủ trương về hỗ trợ xây dựng kênh mương rồi thì xét thấy yêu cầu kênh, địa phương hiện nay số kênh mương trên địa bàn cũng rất là nhiều, cho đến thời điểm này thì tổng khoảng 28km. Hiện nay có khoảng 3, 4km chưa xây được, tức là từ thời điểm đấy đến hôm nay nhiều cái yêu cầu cần thiết về lĩnh vực phục vụ sản xuất thì hệ thống kênh mương chưa khép kín bằng bê tông được. Khép kín chủ yếu cũng bằng gạch, bằng bê tông á, bây giờ cây số 23, 24km đã xây dựng rồi thì chủ yếu xây dựng bằng hệ thống kênh gạch, bằng gạch thì 3, 4 năm sẽ bị xuống cấp chứ không phải các vùng hệ thống kênh tiêu người ta đổ bằng bê tông, cái đó thì sử dụng được lâu dài mà đổ bê tông thì kinh phí rất nhiều, mà kinh phí nhiều mình chỉ làm được 1 khúc đó mà mình cần thiết ở chỗ mô cũng tưới được, như vậy là xây bằng gạch dần trải được, mà mình dần trải hiệu quả sử dụng không được lâu dài. Kênh mương hiện nay thực trạng đang khó khăn trong tưới của địa bàn Yên Hồ. Tưới đầy trong sản xuất, tưới là một vấn đề địa hình các yếu tố khác nữa, tiêu cũng thế thôi.

H: Như vậy hệ thống kênh mương của Yên Hồ khoảng bao nhiêu %, bao nhiêu km đã được bê tông, bao nhiêu km các anh phải dùng gạch còn lại vẫn là kênh đắp đất?

Đ2: Hiện nay bê tông mới được khoảng.. ở dưới được 300m, 1 cây số ta nhưng chưa được 1 cây. Còn cây 2 trên 23 cây thì mất 1 cây tám là bằng gạch, gạch thì sau 5 năm là nó xói, lở, còn 4, 5 cây thì là kênh đất chưa có điều kiện để mà..

H: Dạ, em hiểu

Đ2: Làm bằng gạch thì mấy năm quay lại phải bảo dưỡng lại

H: Như vậy là vùng Yên Hồ là rón lũ cứ đến mùa bão lũ thì dễ bị ngập và bà con thì chọn một phương thức canh tác để tăng giá trị của đất lên cùng với sản xuất chất lượng cao. Em hiểu có thể mình được, có thể khi có thiên tai thì mình mất cũng rất lớn. Như vậy với hệ thống kênh mương hoặc là những cách, phương thức cấy trồng đặc điểm của xã mình như thế này thì trong 3 năm trở lại đây khi có bão lũ lớn, thiệt hại của các anh là như thế nào? Ở mức độ như thế nào và cụ thể là thiệt hại về những mặt nào ạ?

Đ1: Về mặt sản xuất ở Yên Hồ, với các đặc điểm tự nhiên thì các yếu tố mà tôi khẳng định trong thiên nhiên mưa lũ có thể gây hãi đối với địa phương là đơn vị sớm nhất, tức là đưa vào quy trình sản xuất các trà lúa ngắn ngày, trung ngày và ngắn ngày. Ví dụ như trước đây có loại lúa 1820 thời gian sinh trưởng là 160 ngày chẳng hạn, mà Yên Hồ xác định rằng nếu sản xuất lúa này sẽ kéo dài thời gian, sinh trưởng dài. Nó còn có nhiều cái liên quan, một là thời gian thâm canh đầu tư dài hơn, bắt buộc công chăm sóc nhiều hơn, hai là lúa này thời gian sinh trưởng dài, chậm vụ hè thu năm sau, xác định cái này nên Yên Hồ xóa bỏ vụ xuân dài ngày mà xuống sản xuất loại 115 đến 120 ngày, vụ đông xuân này là 120 ngày, là cái lúa xuân trung đó. Xuân trung là lúa T6 qua một số xuân muộn, hiện tại Yên Hồ tập trung vụ chính là vụ đông xuân được khoảng 15 năm, tức là bỏ vụ đông xuân dài ngày, thì mình làm vụ xuân ngắn ngày, trung ngày này thời gian chăm bón làm cho bà con nông dân đầu tư đỡ hơn, tranh thủ thu hoạch để làm vụ hè thu năm sau sớm hơn và vụ hè thu cũng đưa vào các giống chất lượng cao nhưng khoảng 90, 95 ngày. Tức là các giống khác 100 ngày, 110 ngày nhưng bọn anh đưa vào giống 90, 95 ngày đối với trong cơ cấu sản xuất bọn anh đưa cái giống đấy. Cái thứ hai nữa là đối với cái đông xuân thì không cấy vô trước lịch, không cấy vào cuối lịch, cấy vào trung lịch, đó là chỉ đạo riêng, huyện có cái chỉ đạo chung nhưng mà đối với xã là như vậy. Không chỉ đạo trước lịch, xã có chỉ đạo riêng

H: Xã có chỉ đạo khác với chung mặt bằng của huyện, đặc thù của xã?

Đ1: Ừ, tức là không cấy trước lịch, đầu lịch là mình không cấy rồi, đương nhiên cấy trước là không cho, không cấy vào đầu lịch chung của huyện và không cuối lịch mà cấy vào trung lịch, đấy là toàn bộ cấy vụ đông xuân, còn vụ hè thu phải tập trung cấy trước lịch của huyện, đầu lịch đấy. Huyện xây dựng lịch từ mùng 10 đến 15 Yên Hồ tập trung vào mùng 9, mùng 10 là lúa ngâm rồi, đón đầu lịch để chạy cái lũ lụt của hè thu, đó là trong cái cơ cấu. Còn trong cái điều hành tưới tiêu về vụ này thì cũng như vụ hè thu bơm nước cho các vùng sâu trước. Sản xuất thâm canh những vùng trũng sâu trước, cho nước xuống vùng sâu trước, người ta cấy trước. Cấy trước mùa này thu hoạch trước thì người ta làm đất trước, làm đất trước thì gổi vụ sau cũng là làm đất trước, cấy trước thì thu hoạch trước, còn vùng thâm canh cao và mức trung bình thì điều hành nước, chỉ đạo cấy sau với các vùng sâu trũng 3 đến 4 ngày chi đó, cấy trong vòng mấy ngày là xong, 7 đến 10 ngày là xong. Tập trung chỉ đạo cấy ở những vùng sâu trước kể cả vụ đông xuân, hè thu như thế thì hạn chế được thiệt hại do mưa lũ. Đối với cái lũ, rét rồi là lũ đến sớm thì không lường hết cái đó được, buộc phải mất thôi. Cái đó mà mất thì Yên Hồ mất khoảng 70% chứ không ít, mất khá khá không làm được cái chi. Lúc đó là hệ thống các cống thoát không kịp. Cống bị đóng, hệ thống trên cao dồn xuống, Yên Hồ chịu đựng là cái rón nên nước dâng cao thôi

H: Phải có một cái cống để thoát?

Đ1: Cống Chương Lương đó

H: Vâng, lúc này em có đi qua, tất cả nước của các xã khác sẽ dồn qua đây để ra ngoài đê bên kia?

Đ1: Qua cống Chương Lương đó

H: Thế mỗi lần lụt xảy ra như vậy thì bình thường địa bàn Yên Hồ của mình phải chịu trong khoảng bao nhiêu ngày ạ? Chịu trong bao lâu ạ?

Đ1: Cũng khoảng 10 ngày đấy, nhanh nhất là cũng phải 10 ngày, tức là lúa đã lên đồng, trở đồng bị ngâm liên tục trong khoảng 10 ngày, ngập sâu đến khoảng 20 phân, ngập hẳn luôn.

H: Trong 5 năm trở lại đây, từ năm 2008 đến bây giờ thì Yên Hồ gặp mấy trận lũ lớn như thế, lũ lớn ngập sâu và dài đến như thế rồi ạ?

Đ2: 2011, 2010

Đ1: 2010, 2011 còn 2012, 2013 thì đỡ . 2011, 2010 không nói. 2010 lũ lụt chung rồi, nhà cửa nói chung lụt

H: 2010 và 2011 đều có ngập lụt. Theo em hiểu thì mình ngập nhiều hơn là lũ?

Đ1: Ngập do lũ, lũ dâng lên, một bên là lũ quét xuống, còn ở đây thì dâng lên, của ta là lụt, không lũ

H: Của mình là ngập lụt đấy?

Đ1: Lũ là quét

H: Nó quét qua, gọi là lũ nhưng mà mình ở trong đê, em hiểu là cái phần ngoài đê xã mình thì thế nào ạ. Theo em biết thì một phần đất của xã ở ngoài đê?

Đ1: Cái đó thì có, nhưng mà chúng tôi đã chuyển vào rồi, ngoài đó là 135 hộ, hiện nay hộ đã lập cái quy hoạch khu tái định cư, hiện nay chỉ còn vài chục hộ ở ngoài đấy thôi, còn trăm hộ vào trong này rồi, trong này thực hiện được ba chục hộ, tức là bố trí đất cho họ ở trong này

H: À, vào trong này đã được ba chục hộ rồi?

Đ1: Trăm một hộ, ngoài kia là còn khoảng hai chục hộ nữa, kế hoạch là năm khác.

H: Thế khoảng một trăm một hộ này mình di dời trong khoảng bao lâu?

Đ2: Thực chất một trăm một hộ theo chương trình bố trí ổn định dân cư của quyết định 193 của chính phủ và 1776 vừa đây này là xã bố trí được 60 hộ di dời theo chương trình, còn lại dân tự di dời. Khi có điều kiện họ tránh những vùng khó khăn ở ngoài đê vào trong đê. Vào đây thì những hộ này cũng được nhà nước đầu tư một số cơ sở hạ tầng, đường giao thông và nước sinh hoạt. Nhưng hiện nay vẫn còn gặp khó khăn cái chuyện điện và nước chưa được kịp thời

H: Thời tiết của mấy năm nay so với thời gian trước kia ở Yên Hồ anh chị thấy có những biến động gì lớn, những thiên tai bão lũ, hạn hán ở đây có không, đến với mình trong những năm gần đây so sánh với trước kia là như thế nào?

Đ2: Thì biến đổi khí hậu nó đã tác động thực ra liên quan đến cơ cấu mùa vụ rất khó xác định bởi nó không theo quy luật tự nhiên của trước đây, có nghĩa là trước đây chừng khoảng tháng 9, tháng 10 bắt đầu cơ cấu này kia là khởi động rồi. Hiện nay nó không theo một quy luật mà nó đi ngược lại nó có những tác động như thế, thành ra mưa lũ là thất thường. Theo đánh giá Yên Hồ vào mùa mưa tầm khoảng 5 đến 6 tháng là mưa và có khí hậu ẩm. Còn mùa khô tầm 4 tháng

H: 5 đến 6 tháng là mùa mưa, mùa khô từ khoảng thời gian nào ạ?

Đ2: Mùa khô thì từ tháng 4 đến tháng 7, nửa tháng 3 đến tháng 7

H: Khoảng tháng 3 đến tháng 7, có khi nào mình bị hạn hán không ạ?

Đ2: Có chứ, thực ra trong những lúc hạn hán Yên Hồ rất là khó khăn bởi vì khi hạn hán, nước sông cạn đồng thời cũng là cái nhiễm mặn từ biển nó lên. Ở đây Yên Hồ có 2 cái cống qua đê, địa bàn có 4,3km qua đê điều thì có 2 cái cống qua đê. Hai cái cống này phục vụ cho việc tưới vào mùa khô và tiêu vào mùa mưa. Hạn hán, có những năm hạn hán rất là lớn, những năm thường bị nước ngập nhiễm mặn từ biển lên. Đồng thời nhiễm mặn ở biển lên nó sẽ làm đất bạc đi rất là nhanh, mùa màng thiệt hại của nhân dân cũng rất là lớn

H: thể hiện nay so với 5 năm trước đây thì mức độ xâm nhập mặn nó tăng lên như thế nào hả anh?

Đ2: Thì 5 năm trở lại đây, có năm ngập mặn lớn nhất lên đến gần như... chỉ có địa bàn Yên Hồ là xâm nhập mặn như thế, gần như là 2/3 địa bàn Yên Hồ

H: Nhiều thế cơ ạ, trước kia khoảng 10 năm thì có mức độ như thế không?

Đ2: Nó không có

H: 10 năm trước là không có mặn như thế nhưng mà đổ lại thời gian gần đây, khoảng 5 năm trở lại đây thì xâm nhập mặn tăng lên gần đến 50% đất của Yên Hồ

Đ2: Đúng

H: Vào cả trong đê à anh?

Đ2: Không, ngập mặn ở đây là nó từ sông, nó lên từ sông. Yên Hồ có 2 cống qua đê thì gắn liền với 2 cái trạm bơm. Vào mùa hạn thì buộc cái trạm bơm trên kia công suất nó nhỏ nó không đủ bơm toàn bộ địa bàn thì phải huy động cả trạm bơm ở cống Quỳnh Vượng. Cái cống Quỳnh Vượng và cống Hạ Eo do bơm từ sông lên để tưới cho cây thôi thì nó bị nhiễm chứ không phải là..

H: Nhiễm mặn?

Đ2: Nhiễm mặn là do nước dâng lên

H: Do là mình phải sử dụng nước để cho khoảng 50% diện tích đất canh tác của bà con để hỗ trợ thêm cho nên nó nhiễm mặn của nguồn nước, chứ không phải là xâm nhập mặn vào đất. Nhưng mà nó ảnh hưởng đến năng suất của 50 diện tích canh tác. Thế còn mùa mưa bắt đầu từ bao giờ ạ?

Đ2: Mùa mưa thì bắt đầu từ tháng 8 đến tháng 11, hết xuân cho đến nửa tháng 3. Còn có 1 cái rất là ấy nữa không khí ẩm và gió, người ta gọi là gió Lào

H: Là rơi vào mùa mưa?

Đ2: Vào mùa mưa nên khí hậu rất là khắc nghiệt, độ ẩm trong không khí cao, mà cái nguồn nước sinh hoạt trên địa bàn Yên Hồ này chủ yếu là nhờ vào 2 con sông, một là con sông La và sông Vinh

H: Về mưa bão thì địa bàn Yên Hồ thời gian gần đây, theo thông lệ gần đây, bây giờ có những thay đổi như thế nào ạ?

Đ2: Mưa bão thì nó không có theo quy luật như hồi xưa, có những khi nhân dân luôn có ý thức đề phòng mưa bão. Đặc biệt trước đây những mùa mưa, dự báo mùa mưa ủy ban xã chủ trương khơi thông cống rãnh, rồi thì làm mương máng tiêu lũ nhưng mà do địa bàn như đã trình bày là rốn lũ thành ra là có những khi tiêu không kịp

H: Thế nhưng mỗi khi mùa lũ lụt về, ngoài phần lúa của mình đang ở đồng mà mình không cứu kịp thì là bị thiệt hại, còn có những thiệt hại nào khác nữa không? Như trâu bò, lợn gà hoặc là cơ sở vật chất, kênh mương, cơ sở hạ tầng của mình thì mức độ thiệt hại là như thế nào?

Đ2: Đường xá kênh mương sạt lở, do là nó xói lở. Mùa mưa lũ á thì địa bàn Yên Hồ này tập trung tránh lũ cho 2 xã lân cận, có nghĩa là Đức Quang, Đức Vĩnh đó. Địa bàn 2 xã đó thứ nhất là dân và các loại tài sản khác sang

H: Nhưng mà bên này của mình cũng bị ngập lụt cơ mà?

Đ2: bên này cũng bị ngập lụt

Đ1: Đây người ta chỉ nói riêng Yên Hồ thôi, trâu bò nó có ảnh hưởng gì không? Xung quanh có bờ đê này, chẵn dất trên đê được nên không có ảnh hưởng gì, các đơn vị khác muốn được qua sông thì có thể bơi qua sông có sự rủi ro, thiệt hại. Còn chủ yếu thiệt hại về kênh mương, đường xá, đường giao thông do cái dòng chảy tạo ra xói lở liên tục

Đ2: thiệt hại thường là sau lũ là vấn đề môi trường, tập kết 2 cái xã ngoài đây này, quá trình tập kết người dân sinh hoạt, vấn đề xử lý sau lũ lụt là môi trường. Thường thường là dịch tả với lại là dịch đau mắt đỏ

H: Nhà dân ở đây, các hộ gia đình ấy ạ có bị thiệt hại gì không ạ? Nhà đã chắc chắn được chưa hay là nhà tạm, nhà lá còn nhiều ạ?

Đ1: Nhà tạm, nhà lá khoảng 15%, ở đây người ta cũng xây gạch đập lổ

Đ2: Có xây nhưng mà các hộ khá giả, mấy hộ ở Yên Hồ đó xây dựng được mái cứng đó thì được khoảng 70%

H: như vậy lũ chỉ bị ngập thôi, bà con chỉ bị ngập nhà thôi, chứ còn bị hồng, bị phá hủy nhà thì không có?

Đ1: Bão thì bị chung rồi không nói làm chi, lũ thì nước nó dâng lên thì thiệt hại về hoa màu. Hoặc là những nhà không có điều kiện bị ảm ướt lương thực do kê gác hết khả năng hoặc là không kịp, các vùng lũ nước dâng lên không kịp nên ướt, với lại đi lại khó khăn thôi, để mà nước trôi nhà do lũ quét thì không trôi được

H: Nếu như hiện nay bà con trong nhà mà thỉnh thoảng nó bị ngập lụt như thế thì ứng phó của bà con đối với trồng nông nghiệp thì anh cho chỉ đạo hợp tác xã là đưa các giống ngắn ngày hơn để cho mình tránh thiệt hại. Thế còn nhà cửa của bà con thì thường thường anh thấy bà con có kinh nghiệm gì để giúp phòng tránh bão lụt và để giảm những cái tác hại, thiệt hại của gia đình họ?

Đ1: Đây là cái chung, đây là lũ lụt. Có những năm 2010. 2011 chẳng hạn nước dâng, có những gia đình cũng có chủ quan người ta cảm thấy những năm bình thường mực nước lên như thế nào đấy, người ta cũng kê gác, mức giới hạn mô đó.

Năm 2010 xảy ra lũ, mua to lụt thì nó lên nhanh có những gia đình không chuẩn bị kịp, càng về sau cả gia đình người ta có hàng năm lại kê gác cao hơn, người ta tránh hệ thống lương thực, chuồng trại người ta cũng phải nâng lên chẳng hạn. Hoặc là trước đây người ta làm nhưng mà sau này phải nâng lên khoảng 50% các chuồng trại người ta làm để chăn nuôi. Các công trình vệ sinh của các gia đình trước đây người ta xây nó rồi sau này cũng phải nâng cấp, xây mới nên người ta phải tính độ phải nâng cấp lên, tức là xây cao lên, còn lương thực thì kê cao lên, còn hồi đầu thì chịu thôi.

H: cái quá trình ví dụ như là nâng khu vệ sinh, nâng nhà, nâng cửa như thế là hoàn toàn do bà con tự làm hay là do có sự hỗ trợ từ phía xã, từ phía các nhà tài trợ ạ?

Đ1: Chủ yếu là do bà con nông dân, còn cái đầu tư thực tế là không có

H: Xã mình có được nhận hỗ trợ để phòng chống bão lũ không?

Đ1: Năm 2010 thì có thôi, mấy năm nay không có

H: Cụ thể là các anh được nhận những hỗ trợ gì ạ và được nhận từ ai ạ?

Đ1: Tức là năm 2010 có rất nhiều đoàn, chẳng hạn là ở Hải Phòng đấy, các đoàn doanh nghiệp ấy, người ta tổ chức, một người nào đó đứng ra tập hợp các nhà doanh nghiệp người ta làm một chuyến hàng vào. Trong hàng thì có nhiều thứ, một là quần áo này. Có một số hộ dân ngoài đê thì trôi quần áo. Quần áo này mỳ tôm rồi gạo, còn một số đơn vị người ta phát tiền, người ta gửi tiền theo suất trăm nghìn hay trăm rưỡi gì đó

H: Số lượng đây có được nhiều không anh? Một trăm nghìn, vài trăm nghìn có nhiều không ạ?

Đ1: Một đoàn như vậy là có 100 suất

H: Như vậy là họ đi vào đây, họ trực tiếp trao hỗ trợ đây cho bà con, họ không chuyển qua một tổ chức nào?

Đ1: Không họ không chuyển qua mô cả, tức là trước khi về họ nắm được địa chỉ Yên Hồ rồi hoặc là địa chỉ một xã mô đó làm việc với lãnh đạo xã đó rồi người ta yêu cầu ngày mấy, mấy giờ họ vào đề nghị địa phương chọn cho 100 đối tượng đặc biệt khó khăn, địa phương người ta về họp, thôn trưởng lại phân bổ ra, chẳng hạn có 6 đơn vị thôn xóm, mỗi đơn vị trong 100 đó thì các thôn cử ra mỗi thôn bao nhiêu người. Tất nhiên nhiều hộ khó khăn chọn hộ khó khăn nhất trong đó. Song xã trao đổi với các thôn mời các hộ dân về hội trường và họ trực tiếp trao

H: Như vậy là họ trao luôn, vậy thì không qua quản lý của các anh ở xã nữa?

Đ1: Không,

H: Không cần phải nhập vào ngân sách xã rồi lại xuất ra?

Đ1: nằm trong cái tổng thể, sau đó báo với huyện là địa chỉ của đơn vị doanh nghiệp nào, tên tuổi gì, ở chỗ nào. Ví dụ như ở Sài Gòn hay ở mô đó. Người ta có 10 triệu chẳng hạn, tức là 100 suất là 100 ngàn, hoặc nếu đơn vị nào 200 ngàn thì được 50 suất nằm trong tổng thể địa chỉ mỗi thôn, thôn này là thôn nào, đây bao nhiêu hộ để sau này họ có kiểm tra thì họ xuống các thôn đó họ khai như vậy, tiền nhập vào quỹ. Thế thôi, không có cái chi cả, tức là họ về trực tiếp trao

H: Thế quỹ dành cho phòng chống lụt bão từ ngân sách nhà nước đến được với xã mình thì mức độ như thế nào ạ? Hiện nay bao nhiêu tiền và mức độ đáp ứng cho các anh ở xã là như thế nào ạ?

Đ1: Quỹ của phòng chống bão lụt

H: Ngân sách nhà nước mình ấy ạ? Từ huyện trở xuống ạ?

Đ1: Cái này không có hỗ trợ từ trên xuống mô, cái này thu từ dân

H: Thu từ thuế nông nghiệp rồi giữ lại à anh?

Đ1: Không, thu của dân, các cái quỹ. Tạm thời gọi là quỹ phòng chống bão lụt, quỹ quốc phòng rồi là quỹ thiên tai. Quỹ bão lụt với thiên tai là một đó, cái này thu mỗi hộ bao nhiêu tiền chẳng hạn, nhưng thu quỹ này có mấy cái quỹ khác phải nộp lên huyện, còn quỹ lũ lụt là phân cấp ra, phần mô là nộp huyện, phần mô là xã được hưởng, các phần xã được hưởng thì khoảng 50%, 10 triệu thì được 5 triệu, cái phân cấp nhà nước được hưởng thế thôi. Còn các vấn đề xảy ra trong lũ lụt thì ngân sách là phải bỏ ra là chính thôi

H: Thế cái tiền ngân sách thì hàng năm tiền ngân sách có thiên tai, có bão lụt thì các anh nhận hàng năm hiện nay cho xã Yên Hồ là bao nhiêu và nó đáp ứng được khoảng bao nhiêu phần trăm?

Đ1: Cái đó không được nhận ở trên, tự thu tự chi ngân sách địa phương.

H: Trong một tổng ngân sách của xã thì các anh phân bổ ra, ví dụ năm nay cho bão lũ khoảng từng này cho giáo dục từng này, cho dân số từng này là mình trong ngân sách đúng không anh?

Đ1: Trong ngân sách xã được mấy triệu chẳng hạn

H: Thế bình thường anh dành được bao nhiêu, khoảng 10 triệu đổ lại?

Đ1: 10 triệu

H: Cho phòng chống bão lụt?

Đ1: Phân bổ ngân sách, nhưng ngân sách của địa phương không được nhiều

H: Mười triệu mà trong tổng số được 5% không anh? Trong cái chi tiêu thường xuyên của ngân sách xã ấy?

Đ1: 10 triệu

H: Trên tổng chi ngân sách xã là bao nhiêu, có được 5% không?

Đ1: Được 5%

H: Ban phòng chống lụt bão hoạt động như thế nào?

Đ1: Ban phòng chống lụt bão hoạt động thì hàng năm có quy định chung rồi, huyện triển khai cái đánh giá cách phòng chống của năm trước, triển khai nhiệm vụ của năm hiện tại. Sau khi triển khai của huyện rồi thì căn cứ phân bổ giao nhiệm vụ của huyện, về xã trên cơ sở của huyện cũng phân bổ Yên Hồ chỉ tiêu bao nhiêu hộ, bao nhiêu rom rạ, bao nhiêu tre nứa, bao nhiêu thuyền, bao nhiêu xe. Về xã cũng tổ chức triển khai cái nhiệm vụ này

Đ2: hàng năm có chỉ tiêu phân bổ của xã xây dựng phương án để đáp ứng các chỉ tiêu đó, 4 cái tại chỗ á

Đ1: công tác bão lũ thì thứ nhất mình phải thành lập cái ban chỉ đạo phòng chống bão lụt, sau khi có ban chỉ đạo rồi mình lập kế hoạch phòng chống, trong kế hoạch có các phương án có 4 tại chỗ đó

H: 4 tại chỗ là cái gì anh? Em chưa biết cái đấy?

Đ2: Lực lượng tại chỗ, hậu cần tại chỗ, vật tư tại chỗ phương tiện tại chỗ

Đ1: Ngược lại tôi nói thế này là phân bổ thôi, xã có 4 phương án đó trên cơ sở xã giao cho các thôn xóm, chẳng hạn như tre, rom rạ mình có trách nhiệm thế thôi, chuẩn bị trước, không phải là hợp đồng cụ thể mua bán, ví dụ là hợp đồng trách nhiệm đối với

cái xe, đến thời điểm nào đó tôi huy động anh thì anh làm gì thì làm phải phục vụ xe chống bão lụt. Còn rơm rạ lúc đó anh cần gì thì cần nhưng anh vẫn phải bỏ ra để cho xã hoặc là thôn xóm khắc phục cái đê hay là cái gì đó, còn sau kinh phí thế nào thì sẽ có cái giá trả cho bà con nông dân không có gì phải ký cả, cái trách nhiệm khi xử lý lụt tre là của hộ nào, hộ nào cụ thể có rơm rạ rồi bao bì chẳng hạn. Bao bì thì huy động nhân dân giao chỉ tiêu mỗi hộ 10 cái, ngoài ra thiếu nữa thì mình cũng có dự phòng tính toán để mua. Mua thì mình có thể liên hệ với các nhà cung cấp đại lý á hoặc là các nhà bán lẻ, họ đăng ký dăm trăm, mình ở chừng đó thôi. Nếu giả sử lũ lụt không ra được không có ảnh hưởng gì cả, nhà bán không có ảnh hưởng gì cả, mình mua mình cứ mua chưa phải trả tiền, trách nhiệm với nhau

H: Nghĩa là cam kết trách nhiệm với nhau khi có bão lũ đến thì sẽ ưu tiên dành cho bão lũ?

Đ2: Cũng có địa chỉ cụ thể, có nghĩa là hậu cần tại chỗ gạo ở đâu, tre rơm ở đâu là đều phải có, tại chỗ đó

H: Thế ví dụ cụ thể gạo thì mình lấy ở đâu ạ? Ở trong xã mình trách nhiệm mình gạo mình lấy ở đâu ạ? Anh làm đại lý với bên ngoài hay là anh làm với trong xã mình luôn?

Đ1: Ở trong các hộ dân, ở đây thường thường vào mùa mưa lũ các hộ là xay gạo dự trữ rồi. Ví dụ như tháng trước người ta ăn hết bốn chục cân gạo thì vào mùa mưa bão người ta sẽ phải xay lên gấp đôi, tám chục cân, người ta đề phòng cái chuyện là mưa đường ngập hết khi đó phụ thuộc vào hết kể cả con gà cũng phải ăn gạo, ăn lúa, con trâu con bò ăn cỏ hết rồi cho ăn gạo, con người thì không nói rồi. Lúc đó là gạo tăng lên ngoài ra đường xá ngập không xay...

H: Như vậy mình đã phải có một cái kế hoạch là phải những hộ nào là những hộ dự trữ gạo?

Đ1: không, hầu như hộ nào cũng có hết không đi xa nhà được

H: Hộ nào cũng có hết? Thế có phải chuyển từ hộ này sang hộ khác không ạ? Giả sử mình dùng đến thì mình phải trả tiền mà. Ví dụ có phải mua từ hộ này để cứu đói cho hộ khác, cứ hộ nào là lo hộ đấy thôi?

Đ1: Ừ

H: Thế thì người dân tự lo chứ việc gì mình phải ký hợp đồng trách nhiệm với họ nữa?

Đ1: Không phải mua mà mình tuyên truyền cho họ

H: Tuyên truyền thôi, còn riêng có thể là

Đ2: Riêng vùng Yên Hồ là mình giao trách nhiệm cho các thôn làm công tác tuyên truyền, tức là gạo cho người ta chuẩn bị đi, vì nông dân là có gạo có thóc sẵn rồi. Bây giờ anh chỉ xay xát ra rồi sử dụng thôi

H: Em chưa hiểu lắm cái hợp đồng trách nhiệm này là mình ký với ai?

Đ1: Trách nhiệm với thôn xóm, với hộ, còn chẳng hạn như xe vận tải thì xã phải là hợp đồng trực tiếp với chủ xe, còn với tre với các thứ thì xã, thôn xóm với hộ. Ví dụ như mình cần số lượng tre, người ra giao cho mình nghìn cây, bây giờ mình xác định cái bụi đó mình không đếm mô, khoảng 300 cây, còn cây nào nữa thì mình gán trách nhiệm xã, ban phòng chống bão lụt xã, thôn xóm với hộ. Mình thông báo với hộ là khi cần thiết là tre chặt, còn cụ thể một cây bao nhiêu tiền thì nó có cái đơn giá của ủy ban tỉnh quy định

H: À, em hiểu rồi. Em lấy ví dụ như hiện nay kinh nghiệm em đi em thấy cái bụi tre của mình càng ngày càng mất đi nhiều, cũng có lúc là khi bão lũ mình phải dùng. Thế bản thân các anh ở trong xã có một cái kế hoạch, phía bên nông nghiệp chẳng hạn là trồng lại những bụi tre đó để mùa bão năm sau, năm sau nữa mình còn dùng không ạ? Có những kế hoạch như thế không?

Đ1: Tre thì phát triển rất là nhanh, đối với Yên Hồ nằm dọc ngoài, trước đây đê chưa được nâng cấp thì hầu như tre để dùng cho các việc chống bão, hai nữa là chống lũ. Lũ thì người ta có những cây tre này nó giữ. Hầu như hiện nay dọc đê của La Giang thì vẫn giữ được cái tre này. Hiện nay ngoài đê người ta nâng cấp rồi thì người ta không lo về chuyện đê, nhưng người ta vẫn giữ lại đó để chống bão này, chống các gió mùa này, chẳng hạn mùa này mùa lạnh thì có tre chống cũng đỡ hơn. Trong xóm thì người ta chặt nhiều, trong xóm nó chiếm diện tích nhiều, thứ hai là không sản xuất được cái cây gì trong vườn, còn những hộ dọc theo đê thì thường có đất giữ nên người ta vẫn trồng theo dọc đê, lượng tre cũng tương đối khá

H: Như vậy là toàn bộ là do bà con thấy đất còn trống có trồng theo tre chứ còn xã mình chưa có một kế hoạch nào vận động bà con trồng thêm tre ạ?

Đ1: Cái chỗ của nhà nước thì có chủ trương, tức là khi chỗ đê La Giang trước đang nâng cấp này. Cục quản lý đê điều phối hợp với địa phương, liên hệ với các hộ bà con nông dân, ai có tre thì tĩa dầm ra để trồng bên ngoài đê á. Ngoài đê thứ nhất là chắn sóng, thứ hai là cũng hạn chế sóng đỡ vỡ đê, trồng được mùa này thôi. Hiện nay thì mở rộng nâng cấp đê, diện tích đất bị san bằng đi rồi, chắc chắn cái đê làm xong rồi thì họ cũng triển khai trồng cây tre này. Cái này là việc của nhà nước, nói chung nó triển khai như vậy rồi.

H: Khi mà có thiên tai đến, các hiện tượng biến đổi ví dụ như là có lũ, có lụt, có nước về, bão to hay là có năm chuẩn bị có những đợt nắng nóng kéo dài thì xã làm sao thông báo được, bằng cách nào mà xã thông báo cho người dân biết được tình hình thời tiết của địa phương cũng như là kế hoạch ứng phó của chính quyền địa phương với cái hiện tượng đó ạ?

Đ1: Cái chỗ đó là ứng phó với lũ lụt, bão thì hiện nay nhìn chung của bà con nông dân Yên Hồ dùng các phương tiện nghe nhìn nó cũng được cải tiến rồi. Trước đây người ta

dùng phương tiện nghe nhìn như tivi nội địa khoảng chừng bốn, năm trăm sau ni điều kiện kinh tế khá giả rồi thì người ta thay đổi nội địa đó lên, người ta mua cái ti vi triệu, triệu rưỡi là có rồi, còn sang trọng thì từ 5 triệu trở lên, từ đó là cái cung cấp gần nhất đó là thông tin diễn biến về thời tiết, kể cả nơi khác và vùng mình, kể cả trung ương đến địa phương chưa nói nhưng mà cái sát sườn họ thấy được. Hai đài phát thanh, đài nghe á họ có rồi thì mọi thông tin họ có hết, ngoài ra cái chỉ đạo từ trung ương đến các địa phương, các tỉnh, huyện khi nghe được thông tin công văn rất là nhanh. Trước đây là bằng văn bản, giờ có hệ thống OMO thông tin bằng điện tử về các xã rồi, huyện có ngay thông tin từ trung ương chuyển về ngay cho huyện, huyện chuyển theo công thông tin điện tử chuyển xuống xã. Mặc dù là văn bản trước đó bằng giấy, ví dụ như trước đây ban hành bằng văn bản, có người chuyển cấp tốc, hỏa tốc này khác nhưng mà hiện nay sau xử lý toàn bộ các địa phương đều nhận được cả qua hệ thống OMO thì rất là thuận tiện rồi. Thứ 3 nữa là Yên Hồ có mấy hệ thống truyền thanh đó là tại thôn xóm mỗi đơn vị như vậy là có hệ thống truyền thanh rồi, với các hợp tác xã đều có hai hệ thống truyền thanh, xã có hệ thống truyền thanh chung, sau khi nhận được cái văn bản rồi thì cụ thể từng việc của địa phương thì địa phương cụ thể hóa ra, tức là mình sẽ nói rõ cái nội dung phòng chống của lũ lụt hoặc bão của địa phương thì mình thông báo. Ngoài thông báo chung ra xã cũng gửi các văn bản cho các đơn vị, đơn vị thông báo cho nhân dân qua truyền thanh hợp tác xã cũng rất là kịp thời

H: Qua hệ thống truyền thanh là anh có ngay, anh có văn bản gửi xuống các thôn xóm và gửi cho từng hộ gia đình đúng không ạ?

Đ1: Gửi tận thôn xóm

H: Thôn xóm xong thì thôn xóm họp dân lại và các bác ấy thông báo?

Đ1: Thông tin chung của thôn xóm nó đã được phủ kín rồi, người ta thông báo thì dân nghe được cả, tất cả các chủ trương chính sách

H: Ngoài cái dự báo thời tiết ra hiện nay bà con Yên Hồ, các anh chị có thấy rằng bà con có những cái kinh nghiệm nào, kinh nghiệm gọi là kinh nghiệm dân gian đấy ạ, kinh nghiệm truyền thống ấy, có những kinh nghiệm nào bà con thường xuyên áp dụng để đưa vào trong quá trình sản xuất cây trồng, để giúp giảm thiểu những cái tác hại hay là để phòng chống nhưng cái thiên tai khi mà nó đến. Em muốn nghe một chút là những kinh nghiệm đang được bà con áp dụng và bà con có những cái đấy là đúc kết từ đâu ạ?

Đ1: Đại thể là thế này, một vài thế hệ trước đây.. hiện nay có mấy việc trong sản xuất này rồi trong cái nhận định mưa lũ á, chẳng hạn đối với vùng Yên Hồ đây cái hè thu nợ, vụ sản xuất hè thu, tính tính lịch phải thu hoạch trước 30 tháng 9. Nếu thu hoạch sau 30/9 thì kiểu gì cũng mắc mưa lũ, không lũ thì cũng mưa kéo dài

H: Đấy là đúc kết?

Đ1: Đúc kết. Tỉnh tính gì thì tính, kỹ sư phải tính là phải thu hoạch trước 30/9, nếu để thu hoạch sau 30/9 lúa đó người dân sẽ có ý kiến, hai nữa là các địa phương người ta cũng có ý kiến ngay lên phòng nông nghiệp, mà hàng năm xảy ra như vậy. Giả sử thu hoạch sau 30/9 thì không lũ cũng kéo dài mưa 4, 5 ngày. Mà mưa 4, 5 ngày để lúa ngoài đồng không gặt nó cũng lên cây, để trong nó cũng lên, mọc mầm. gặt về nhà thì gặt nhưng mà mọc mầm nhanh. Phải nói cái đó là cái của vụ hè thu mưa lũ đó, toàn bộ diện tích hè thu thì hầu như phải thu hoạch 30/9. 30/9 thì một vài diện tích cũng lớn có ảnh hưởng đến mưa thôi, từ cái việc đó thất thoát trong cái thu hoạch. Thứ hai nữa là sau cái thu hoạch của vụ hè thu rồi á thì vụ đông ngày 5/9 âm lịch thì ta phải tính là người dương lịch thôi. Mùng 5/9 có mưa nợ, “cha con cái gì gì đó sấm sừa cày bừa làm ăn” “mùng 5/9 không mưa cha con sấm sừa vác cưa lên rừng”, người ta xác định đại hạn, đó là câu dân gian đó, tức là nói về âm lịch xác định là cái năm tới một là cái vụ hiện tại đó sản xuất thuận lợi, năm tới cũng là thuận lợi, vụ tới là có mưa, mưa thì tạo điều kiện cho cái sản xuất, nhưng mà mùng 5/9 chẳng hạn mà không mưa thì xác định sản xuất vụ tới sẽ đại hạn, đó là câu dân gian. Rồi chung hăm một, hăm hai rồi bầu rươi, ngày hăm một, hăm hai là ngày giỗ Lê Lai, Lê Lợi gì đó, ngày đó là ở cái vùng này có rươi đang là mùa thu hoạch của nhân dân

H: Hàng tháng à anh?

Đ3: Dạ không, chỉ có lúc nào...

Đ1: Không, chỉ có mấy ngày rươi lên nhiều luôn, có nhà có tổ như vậy là được 5, 7 triệu tiền rươi

H: Nhưng mà hai một, hai hai là khoảng thời gian mùa mưa này hả anh?

Đ1: hăm một, hăm hai là của tháng 9 âm lịch vào mùa mưa này này

H: thì có đặc điểm gì mà có rươi ạ?

Đ1: Trời mưa là có rươi, trời không mưa là không có rươi. Như năm nay chẳng hạn rươi ít thôi

H: Thì năm đó là được mùa rươi?

Đ1: Năm nay tháng 9 có mưa mấy mô, sang tháng 10, tháng 11 mới mưa đấy chứ. Vào đó mà không mưa thì rươi ít lắm, năm nay thất thu vì rươi. Thứ ba nữa là đối với sản xuất hè thu, người ta có cái câu (01h12p13s không nghe rõ) , nhưng cái đó lạc hậu với cái khi này ta nói

H: Nghĩa là nó có biến đổi đấy, đúng không anh?

Đ1: Nó biến đổi ta phải điều chỉnh cái ngày, cấy trước. Hồi trước cái vụ đông xuân đang sản xuất vụ hè thu, ta sản xuất vụ mười, tức là tháng 9 này bắt đầu mới cấy này giờ đang chuẩn bị thu hoạch này, nhưng mà ta bỏ cái nó rồi, cấy như hiện tại thôi “ Chẳng thà mắc võng ru con... cấy mạ non tháng 10” . Cái đó chính vụ là tháng 10

nhưng mà tháng 9 ta thu hoạch rồi mà, cái đó là trước đây. Tháng 10 mà cây mạ non là chết

H: thế là bây giờ làm sớm hơn?

Đ1: Không có vụ mười nữa, vụ hè thu. Tức là gặt đông xuân xong là người ta cày bừa cấy luôn, trước là gặt đông xuân xong để 3, 4 tháng rồi mới cấy

H: Vâng, vụ đông xuân gặt xong là cấy luôn?

Đ1: Cấy luôn, cày bừa làm đất, cho nước vô cấy luôn, không cho đất nghỉ nữa. Còn trước đây gặt xong phải 2, 3 tháng mới cấy

H: trước kia là chơi đúng thật? Thế còn có kinh nghiệm nào mà bà con có thể nắm bắt được thời tiết bằng cái kinh nghiệm dân gian không anh, bởi vì nhiều khi dự báo thời tiết ở trên ti vi, trên phương tiện truyền thông đấy ạ nó chỉ đến cách vài ngày trước khi có sự kiện thôi, nhiều khi trong năm em thấy bà con cũng nói ngay năm nay được mùa, năm nay mất mùa, năm nay có lũ lớn, năm nay có mưa nhiều, hay năm nay có hạn từ đầu năm thì bà con đã biết rồi, thì những kinh nghiệm nào mà khiến cho người dân của Yên Hồ mình có được những cái cụ thể kinh nghiệm như thế ạ?

Đ1: Ngày trước cô có học khoa học tự nhiên không cô

H: Dạ vâng ạ

Đ1: Có con học ngoài nó

H: À vậy ạ, học khoa gì vậy anh?

Đ1: Khoa địa môi trường, chất lượng cao á

H: Ở đây có anh Long là ở bên môi trường

Đ1: O vào đây lúc nào ra?

H: Cuối tháng cơ, sau đây em còn đi Quảng Bình, em làm việc với Hà Tĩnh xong, em còn đi Quảng Bình

Đ1: Có cái nhận biết thời tiết mùa, chẳng hạn mùa như mùa hiện tại này, dù đang mưa này, nếu vài ba ngày nữa mà hửng lên, nắng rồi là dần dần nắng rất là gay gắt. Nắng có thể hôm nay mình mặc áo ấm, nhưng 5 ngày nữa mình có thể là dùng quạt, ngay cái buổi chiều của ngày hôm sau nắng oi bức chuẩn bị là sẽ có bão, hai là gió mùa, thường thì gió mùa thì không có bão nữa, có không khí lạnh tăng cường. Một cái nữa trong địa bàn Đức Thọ là đang rét thế này thì có cái gió nồm, tức là không phải gió đông mà là gió nồm sẽ báo là trời hửng thì có thể nắng gắt. Ta gọi là gió mồm, bữa ni không có gió, có gió ni là hửng ngay, cái gió này là người ta đẩy mây xuống biển, mà gió đông thì đẩy hơi nước từ dưới biển lên, gió nồm đẩy không khí nước, cái hơi nước đi ra biển thì trời quang, mây tạnh thôi.

Đ2: Cho nên mùa kia có gió Lào, mùa ni có gió nồm

Đ1: Nó thổi về đây vòng qua dãy núi Trường Sơn này nó cao bị chắn và hơi nước bị lắng đọng lại và gió khô

Đ2: Không, hai cái khác, gió nam là bên ni, Tây nam là bên ni

Đ1: gió đông là bên ni mà hẳn có gió nồm

Đ2: Cái luông gió

H: Thế bản thân chính quyền xã, ví dụ như phía bên nông nghiệp, phía bên thủy lợi và phía anh chẳng hạn. Chính quyền xã các anh có căn cứ vào các dấu hiệu thời tiết, vào các kinh nghiệm dân gian như thế để thông báo với bà con ứng phó với các hiện tượng của thiên nhiên không?

Đ1: Cái này thực tế người dân người ta cũng có kinh nghiệm trao đổi với nhau rồi, đặc biệt là trong cái sản xuất nông nghiệp, chẳng hạn là có gió nồm như khi nãy tôi nói đây, hoặc là hiện tượng chuẩn bị có gió mùa đến là người ta biết rồi. Chẳng hạn là trong cái sản xuất nông nghiệp trời mà oi bức, người ta bắc mạ, bón phân cho lúa người ta biết thế thì người ta không bao giờ vãi phân, tức là bón các loại phân chuồng. Còn chẳng hạn có xuất hiện cái gió nồm thì người ta biết trời sắp nắng, người ta đón ngay ngày thứ hai. Ví dụ như chiều nay có, ngày mai người ta sẽ đưa phân bón cho mạ hay bón cho lúa. Chẳng hạn như cơn gió mùa sau nhanh nhất thì cũng chờ 4, 5 ngày thì khi đó lượng phân có chuyển tiếp từ bên dưới rồi. Nếu giả sử mình có phán đoán này thì chậm đi mình bón phân xuống ngày mai bập gió mùa là mát, lượng phân bón mát này, hai nữa tác hại của lạnh, phân bón xuống lạnh là cây chết. Cái này có ban khuyến nông, đặc biệt là người ta nắm được thời tiết này bà con nông dân cũng biết được tình hình thời tiết người ta lưu truyền lại với nhau thôi. Tức là khi bố mẹ làm nông nghiệp con cái nhà nông nghiệp người ta cũng nói, người ta cũng kể chuyện, họ đã có cái lưu truyền với nhau rồi, ngoài ra cái ban chỉ đạo của xã họ cũng có cái căn cứ đó để thông báo với bà con nông dân bón đạm, ngoài ra thì cấy...

H: À, ban chỉ đạo, ý em muốn nói đây

Đ1: Chỉ đạo chung, kể cả hợp tác xã cũng có những thông báo với bà con

H: Nhiều khi không cần thiết cứ nghe tin về thời tiết mà dựa vào cái đấy, các anh có vận dụng không, có dùng cái nguồn đó để?

Đ2: Có chứ, quan trọng cho nông vụ và bón đạm

Đ1: Ở đây có một kênh nữa đó là cái kinh nghiệm

H: Đây, em muốn hỏi kênh kinh nghiệm. Kênh kinh nghiệm thì có những kênh kinh nghiệm gì vì nhiều khi cơ quan, ủy ban xã thì phải thông tin gì chính thống thì mới thông báo với bà con, ví dụ dự báo thời tiết của trung ương, của tỉnh là như thế này mới thông báo, em không biết các anh có dùng kinh nghiệm không, dùng kinh nghiệm đó các anh chỉ đạo anh đưa khuyến nghị với bà con, ngày mai cần phải làm thế này, thế kia không? Đúng là nó là một kênh thông tin, nhưng mà trong quản lý của chúng

ta, chúng ta có dùng kênh thông tin kinh nghiệm đó để đưa ra các giải pháp quản lý không ạ?

Đ1: Thường thì cái chỉ đạo chung của phòng nông nghiệp nọ, của huyện về tới xã thì thông báo chung, cũng căn cứ vào nhìn trời, nhìn đất, có khi chỉ đạo lịch chăm bón rồi nhưng ta nói giả sử như hôm nay chỉ đạo, thời điểm đó là phải thời điểm sinh trưởng mà, hôm nay mạ ra mấy lá thì ta phải bón cái phân đó nhưng mà thời tiết trên ta nhìn nó âm u thì chưa dám mạnh dạn để thông báo, nhưng mà xem tình hình trời đất như thế nào có chuyển biến hay sao, ngoài ra theo dõi thời tiết mình mạnh dạn thông báo, kết hợp với kinh nghiệm dân gian, cả 2 cái. Trời đang rét mà mình thông báo chính thống từ phòng về, từ ban chỉ đạo xã căn cứ vào lịch thời vụ cũng không được, người dân họ không nghe, thì cũng tùy, phải kết hợp hài hòa giữa hai cái như khi này mình nói đúc rút kinh nghiệm đầy của nhân dân

H: Thế là mình kết hợp các nguồn khác nhau đúng không anh?

Đ1: Phải kết hợp các nguồn chứ không phải nhất nhất. Quy trình theo hướng dẫn là đúng rồi nọ nhưng mà thời tiết nó có như thế

H: Người dân có hay tham gia ý kiến cùng các anh trong việc xác định lịch thời vụ cũng như là ứng phó với thiên tai như vậy không ạ, hay là cách mà họ chuyển ý kiến lên anh bằng cách nào?

Đ1: Cái lịch thì nói với Ngọc thế này bây giờ phòng nông nghiệp huyện đó thì có các kỹ sư rồi, người ta chuyên ngành được đào tạo, người ta chuyên nghiên cứu về cái này, kết hợp với tỉnh để mà làm việc với huyện cụ thể của các xã, để sau đó khi mà xây dựng lịch rồi huyện người ta tổ chức làm rất là chặt chẽ, người ta tổ chức các cuộc họp, hội thảo á, tức là mời tất cả các cán bộ địa phương, kể cả hợp tác xã, chủ nhiệm, phó chủ nhiệm khuyến nông, chủ tịch hoặc phó chủ tịch lên để có cái hội thảo chung một vùng trong Đức Thọ như vậy chứ, hai, ba vùng. Vùng Thượng Đức này, vùng lúa chẳng hạn, vùng lúa ngoài đê người ta phân ra hệ ngoài đê. Sau đó rồi có cái hội thảo rồi người ta có ý kiến. Những cán bộ làm nông nghiệp lâu rồi người ta cũng có ý kiến tham gia với phòng. Rồi các địa phương họ tham gia với phòng nghiên cứu điều chỉnh cho nó hợp lý thống nhất hài hòa. Còn về từng xã á ngoài lịch chung của huyện, vùng lúa nhưng mà lúa có từ 8 đến 10 xã. Từng xã về biện luận ở từng xã, khi này tôi nói, trao đổi ở Yên Hồ rồi vụ đông xuân đó Yên Hồ không bao giờ đi đầu hết, cuối lịch mà đi giữa lịch. Cụ thể từng địa phương, có xã đi đầu

Đ2: Cùng lịch, trong khoảng đó

Đ1: Xã nào làm thì tự chọn, còn hệ thu không chọn trung lịch mà chọn đầu lịch, đây tùy từng địa phương, nhưng anh phải thực hiện trong cung lịch đó

H: Nhưng mà đối với người dân của xã mình, đưa ý kiến lên chỗ anh cơ?

Đ1: Ở địa phương thì cũng mời hợp tác xã có bàn luận về việc này trong cái cơ cấu, bởi vì thôn xóm xuống dân là người ta chấp hành thôi, còn cán bộ thôn xóm, hợp tác xã, ban chỉ đạo xã chịu trách nhiệm việc này với dân, dân thì..

Đ2: Có cái biện luận về sản xuất của các xã viên, xã cũng có hình thức lấy ý kiến

Đ1: Phòng nông nghiệp huyện cũng trực tiếp chất vấn tại đơn vị hợp tác xã, mời các xã viên, mời toàn bộ hộ dân lên đó nghe toàn bộ quy trình sản xuất các loại giống và thời gian sinh trưởng, về nông nghiệp kể cả huyện cả xã đều đánh giá cao việc này. Lên đó thì lịch họ cũng bám sát được các kinh nghiệm, nói chung phòng ngoài việc chuyên môn được đào tạo họ cũng rút kinh nghiệm từ năm này năm khác đó. Kinh nghiệm thì nhiều cái, đúc kết từ nhiều năm rồi ngay cả các cái nguồn xây dựng tương đối sát, về nhân dân thì cũng nằm trong cái khung, người dân người ta cũng thấy rất là hợp lý cũng không có ý kiến nhiều

H: Các cái tập huấn này thì mức độ, số lượng các hộ gia đình người dân được tham gia ở mức độ như thế nào ạ? Khoảng bao nhiêu % các hộ gia đình các anh cho đi tập huấn được?

Đ1: Tức là tập huấn toàn dân, mời cả nhưng một số hộ vì điều kiện, lý do đi học không đi được là thiệt thòi cho họ thôi, còn mời là mời hết

H: Có nghĩa là xuống thôn xóm, mình triệu tập và tập huấn nếu ai không đi thì?

Đ1: cái này thì chọn, chọn cùng nhóm ra để mà tập huấn, sau đó từ các hộ này về tuyên truyền cho các hộ khác thấy cái này cũng có thể thuận lợi hoặc không thuận lợi lắm, sau này tổ chức tập huấn rộng rãi. Nói chung là chẳng hạn nông nghiệp phòng nếu thôn xóm nào, hợp tác xã nào hoặc cụ thể thôn xóm nào cần mà cán bộ phòng về trực tiếp về tập huấn cho bà con nông dân tại thôn đó, phòng sắp lịch về được, thời gian một vài tiếng thôi, nói chung nông nghiệp quan tâm

Đ2: Mời rộng rãi nhưng mà có những hộ nào điều kiện không đi được vẫn có nghe loa, có mở loa truyền thanh cho cả xã

H: Mở cả loa truyền thanh của xã, vì em chỉ sợ quy mô tập huấn thì mình không có điều kiện, quy mô nhỏ thì lúc đấy mình bắt buộc phải chọn đại diện các hộ dân, thì em không biết là khoảng tỷ lệ bao nhiêu % các hộ lúc đấy sẽ được tham dự. Nếu mình có điều kiện mời rộng rãi mà xóm nào mình cũng làm thì coi như là mình phủ khắp toàn dân, nhưng nếu như có những cuộc đúng là điều kiện khó khăn thì chắc chắn các anh phải mời đại diện. Tỷ lệ mời đại diện đấy trong dân là khoảng bao nhiêu % hộ dân có thể tham gia được. ví dụ như tương đương với một hội trường như thế này có khoảng bao nhiêu % các hộ có thể anh mời được ạ?

Đ1: Trước đây thì có hình thức như thế này, lựa chọn những hộ điển hình á, chiếm trong các hộ sản xuất cũng 5 đến 10%. Những hộ mà ta gọi là...

Đ2: Mời là mời về xã, các hộ ngồi bên dưới

Đ1: Các hộ sản xuất có hiệu quả tỷ là mời các người đó. Sau khoảng 4, 5 năm trở lại đây á dưới chủ trương của huyện là tập huấn cho đến từng hộ dân, nghĩa là hộ sản xuất là mình tập huấn thì chia nhỏ ra. Cơ sở Yên Hồ đây có hai hợp tác xã, nếu đến hợp tác xã mà vẫn còn có nhu cầu thì thôn nào có nguyện vọng, có nhu cầu mời huyện và xã bố trí một cái lịch cụ thể nào đó tập huấn tiếp, cũng không giới hạn mô

Đ2: Máy năm nay cũng làm cơ bản

Đ1: Ngoài ra vừa tập huấn vừa phát qua loa truyền thanh mọi người dân đều nghe hết, ngoài ra thì huyện với xã thì ký các quyết định và các tài liệu kèm theo các giống mới, in các tài liệu phát đến từng hộ dân. Cái này thì cơ bản nắm được

H: Trong cái tài liệu của các anh in nội dung tập huấn như vậy thì các anh có liên quan đến phòng tránh bão lũ là như thế nào. Bão lũ rồi nhiễm mặn nước ấy thì có những nội dung đó ở trong các tài liệu tuyên truyền của chúng ta không? Và mức độ các anh hướng dẫn bà con là như thế nào?

Đ1: Đối với cái vụ xuân á, trước đây gọi là đông xuân, bây giờ là vụ xuân đờ thì trong các tờ hướng dẫn đều có các cảnh báo, thời tiết rét đậm trong khoảng thời gian nào đó, ta gọi là cái tiết đó thì trong cái hướng dẫn đó cũng có cảnh báo, thời tiết như thế thì không nên bón đạm hoặc thế nào đó. Hai là rét lâu mình làm hạn chế cái rét đờ, trong quy trình là có đó. Đối với vụ hè thu thì thêm các địa phương thường thường có cái xâm nhập mặn đó thì có khuyến cáo thêm, cũng không nhiều giống như đặc điểm như là mùa mưa lũ lại khác. Mùa mưa lũ các anh xây dựng phương án phòng chống lụt bão và trên cơ sở là phương án đó các địa phương họ sẽ căn cứ vào điều kiện thực tế của địa phương để xây dựng cụ thể phương án của địa phương đó, và ở xã cũng giao cho các thôn, có cái phương án riêng của từng thôn trên cơ sở phương châm là 4 tại chỗ, gồm những cái gì, làm những cái gì thì cũng có xây dựng. Lúc đó có đặc điểm là không xây dựng chung trong cái khung lịch thời vụ đối với nông nghiệp, nhưng đối với riêng mùa mưa lũ thì cái này cụ thể hơn, còn trong các mùa sản xuất thì chủ yếu mình lồng ghép vào đó thôi, cảnh báo những thời điểm nào thì có hiện tượng sâu bệnh là bón đạm

H: Có các cảnh báo?

Đ1: Là phải có

H: Đối với cả kiến thức dân gian, các kinh nghiệm dân gian thì mức độ phổ biến của nó ở trong dân hiện nay là như thế nào ạ, bà con có áp dụng nhiều hay không? Ở Yên Hồ của mình thì bà con có áp dụng nhiều kiến thức dân gian được truyền lại cho việc canh tác, chăn nuôi, trồng trọt của xã không ạ?

Đ1: Cái dân gian kết hợp nhiều, kể cả bắc mạ, cấy

H: Hiện nay áp dụng nhiều, thế bà con có ghi chép lại hay có cách nào để lưu truyền từ người già đến người trẻ?

Đ1: Họ không ghi chép mô nhưng mà họ nói chuyện, chẳng hạn trong dân, trong xóm trong làng có việc thuận lợi như thế này, ngoài buổi ngày đó, giờ đi làm về rồi buổi trưa đây này nhà nào họ nấu nước mới, hãm nước chè xanh đây này mời nhau uống nước rất là thuận tiện như rứa. Mời nhau uống nước, họ nói chuyện, nói chung việc chi họ cũng biết, việc tốt việc xấu thì họ cũng nói chuyện với nhau, tức là trong dân cái gì họ cũng nói, việc sản xuất cái gì họ cũng nói với nhau, đấy là nói cái vùng làm đất mạ đấy, giả sử một người cày thì ngày mai mọi người cày hết, chưa ai mần thì cứ để đó. Rồi cái bắc mạ, các kỹ thuật người ta ngồi nói chuyện với nhau, ngồi cái buổi mà trong khoảng 1 tiếng, tiếng rưỡi chi đó ngồi nói chuyện thì rất là nhiều chuyện, nhưng mà người có nhiều lứa tuổi, người nông nghiệp cũng có, người không nông nghiệp cũng có, người học sinh cũng có, rồi người đi làm chi đó, có khi nghe là họ để ý trong đầu ngay lập tức, họ ghi nhớ vào trong đầu của họ lương, sau này họ không phải ghi sổ sách chi cả, họ truyền nhau những câu nói đó trong thực tiễn đó. Hầu như trong xóm nông thôn là như rứa

Đ2: Các cái hộ mà họ có diện tích lớn, như ở đây có diện tích trang trại chẳng hạn đó thì họ vẫn có lưu lại đó, vẫn ghi nhật ký

H: Nhưng mà Yên hồ mình có trang trại ạ?

Đ2: Có nhiều chứ. Có 8 cái, những cái hộ đó liên quan đến kinh tế mà họ có nhiều đối tượng nên họ ghi lại

H: Hộ trang trại sản xuất lớn nhưng mà họ lại ghi lại nhật ký/

Đ2: Họ vẫn ghi đó, như năm nay lụt trong khoảng bao nhiêu tháng 10, bao nhiêu tháng 9 đó họ có ghi lại đến cái thời điểm đó sang năm họ thu hoạch được rồi chẳng hạn, đó là đối với cá, rồi đối với một số cây trồng mà nó ở vùng thấp lụt đó, thấp trũng thì họ phải thu hoạch trước, từ đó thì có nhiều hộ rút được kinh nghiệm. Còn bây giờ do biến đổi khí hậu thì, nhiều khi nó trái với quy luật một tý, cho đến năm nay mãi đến đầu tháng 11 rồi mà vẫn có bão, thông thường thì trung tuần tháng 10 cơ bản là hết rồi, cả lụt cũng thế nhưng mà năm nay nó kéo dài ra

H: Thế bà con có làm gì để ứng phó không, có cách nào để ứng phó cho năm nay như thế hay chấp nhận cứ gieo mạ xong thì bão lũ về?

Đ2: Mùa ni thì không sản xuất

H: Mùa này đang dừng

Đ2: Nghỉ mà, tức là tránh lũ lụt không sản xuất chi hết, sản xuất rau màu trên cạn á. Rau màu thực tế ra cái đầu tư không lớn lắm, người ta trồng bí, trồng rau cải này và một số cây khác, rau thoi, còn lúa thì không có sản xuất, độ khoảng 20 ngày nữa đang bắt đầu gieo mạ này cho sản xuất vụ sau

H: Nhưng mà cái kinh nghiệm này đã có từ lâu rồi đấy ạ? Hay là do mấy năm nay do thay đổi thời tiết thất thường nên bà con mới làm như thế này ạ?

Đ2: Cái này có lâu rồi

H: Vậy nếu trong trường hợp em giả thuyết rằng là nếu trong trường hợp mưa bão lũ kéo dài trong khoảng 20 ngày tới, mưa bão lũ nó chậm thì cái lịch gieo mạ của bà con có phải thay đổi không/

Đ1: Bão thì khẳng định giờ không có rồi, khi mà gió mùa vào sớm thì chắc chắn bão không xảy ra, mà nếu gió mùa vào như những năm trước có liên tục thì không bao giờ có bão nữa. Còn vào sớm á thì bão cũng vào nhưng mà vào mức độ cũng vừa thôi, mà thường thường phía bắc á có gió mùa từ Trung quốc tràn sang, gió Đông bắc tràn sang đây vào miền trong không ra miền ngoài này nữa, cho nên khẳng định các vùng ở đây là tháng 11, hầu hết tháng 10 dương lịch hàng năm là không có bão nữa mà chỉ có gió mùa. Gió mùa mà khi này có nói đây có thể kéo dài như thế này đến hết năm, thời tiết nó có biến đổi như vậy nhưng mà cái sản xuất nông nghiệp của bà con chủ động sáng tạo ra. Ví dụ như miền bắc rét hơn miền trung thì người miền bắc dùng nilon để che, phủ mạ, tức là bắc dọc đường này, tôi đi ra ngoài đó tôi biết rồi. Hành lang đường ở đây người ta không bắc nữa mà người ta bắc ngay tại chân ruộng cũng học từ ngoài bắc. Trong cái thông báo chỉ đạo từ tỉnh đến huyện là phải che phủ nilon, mặc dù thời tiết có rét mấy thì rét lịch thời vụ cũng phải thực hiện, tuyên truyền cho bà con nông dân là phải mua nilon để che phủ. Bây giờ không phải là xuân muộn nữa mà là xuân trung, xuân muộn thì bao giờ cũng phải che phủ nilon, đối với Đức Thọ là có chính sách hỗ trợ, xã ít nhiều thì cũng có, chẳng hạn năm 2012 hỗ trợ đến 50, 100% cho cái chà xuân muộn. Năm nay thì hỗ trợ 30%, ngoài ra các ngân sách của địa phương là hỗ trợ một là làm quen với bà con nông dân. Lúc đầu hỗ trợ 100% cũng là làm quen với bà con nông dân, che một là để đảm bảo an toàn, hai là đảm bảo sản xuất của hộ, xã nào hoàn thành thì huyện mới hoàn thành được. Sau khi quen được rồi thì hàng năm giảm hỗ trợ này và cuối cùng là không hỗ trợ nữa, người dân biết rồi. Hiện nay thì đối với việc bắc mạ thì người dân đã chủ động cái việc này rồi, ngoài việc che phủ nilon người ta dùng tro bếp để chống rét cho mạ này. Tro bếp nó có 2 cái đối nghịch nhau, thời tiết thuận lợi có thể dùng tro để.. thời tiết mưa rét đó dùng tro để mà che phủ cho mạ tốt, nhưng mà trời heo lên, heo khô nắng á mà không có nước bên dưới là tự nhiên chết bên dưới, tức là cái tro đó nó hút nước trong cái cây, cây chết khô luôn. Cho nên cái rét phủ nilon là an toàn nhất, trong quá trình phủ nilon cũng có hướng dẫn rất là chi tiết đến từng hộ dân rồi, có tờ rơi rồi toàn bộ thông tin

H: Có cả tờ rơi ạ?

Đ1: Nếu mà che phủ nilon không có hướng dẫn cụ thể thì cũng có thể chết mạ ngay, khi mà nắng lên, tức là nắng nóng hấp thụ nhiệt ở trong, những cái này thì khuyến nông, rồi ban chỉ đạo của xã, thôn xóm người ta thông báo. Trời như thế nào thì phải dỡ ra, cũng có hướng dẫn chi tiết. Một vài đợt thì nhân dân người ta nắm được kỹ thuật chống rét, sau thực hiện, trời hừng nắng bà con tự nguyện ra dỡ rồi, mình không phải thông báo

H: Khi mà lũ bắt chọt ủa về ấy ạ, các anh ở xã, các thành phần, các ban ngành các anh có hỗ trợ cho người dân như thế nào về tiền nong, về sức người, về hỗ trợ di rời?

Đ1: Cái lũ lụt thì nhà nước hỗ trợ một phần chi đó trong cái năng suất, sản lượng. Vùng sâu vùng xa thì xã phản ánh với huyện, huyện giao cho phòng nông nghiệp, phòng thống kê xuống địa phương xác định, xác minh cụ thể. Xác minh diện tích cụ thể lũ lụt, sau đó huyện có chính sách hỗ trợ ít nhiều mô đó. Động viên bà con nông dân thôi, chủ yếu là trong sản xuất nông nghiệp

Đ2: Ở đây nó có mấy cái em này, thứ nhất đối với nhân lực để cho người dân trong việc phòng tránh, đối phó với lụt, cái giúp thứ hai nữa là hỗ trợ đan thông qua mát mát về mùa màng, tỉnh hoặc là huyện, xã sẽ phối hợp để hỗ trợ qua cái hỗ trợ giống chẳng hạn, chủ yếu là hỗ trợ lại hạt giống. Đó thì có mấy cái hỗ trợ như thế. Đối với hỗ trợ về ứng cứu á, đối các thứ thì trên ngân sách huyện và tỉnh sẽ hỗ trợ cho gạo, mỳ tôm chi đó chẳng hạn, chính sách của nhà nước á. Năm nay cũng được tỉnh hỗ trợ ít gạo, tuy nhiên thì Yên Hồ này nằm toàn bộ ở trong đê nên cũng không nằm trong cái địa phương có cái hỗ trợ đó mà chủ yếu là do nguồn hỗ trợ ít, dành cho các xã ngoài đê nó bị thiệt hại nặng hơn, có hộ gia đình bị ngập. Yên Hồ ở đây chủ yếu là nước đọng, chủ yếu nằm ngoài ruộng, ngoài kênh, tuy nhiên cái thời điểm đó mùa màng cơ bản đã thu hoạch rồi.

H: Thế em muốn hỏi khi lũ bắt chọt về ấy thì mình có huy động nhân lực để giúp bà con gặt nhanh, hoặc là có thể huy động bộ đội, thanh niên xung phong để giúp đỡ bà con không? Hoặc là sau khi lụt như anh nói, như anh Quý có nói sau khi lũ lụt môi trường ở đây rất là nguy hiểm, về cái ô nhiễm môi trường. Thế thì cái giúp đỡ của chính quyền cho bà con lúc đấy sẽ là gì, xét cả về mặt nhân lực và vật lực?

Đ1: Thì về nhân lực, trước hết địa phương huy động nhân lực của địa phương, ngoài cái đó ra cần của huyện nữa, huyện sẽ làm văn bản đề nghị với bên quân đội, bên công an, rồi bên đó còn có các tổ chức đoàn thể, đoàn thanh niên, hội nông dân, hội phụ nữ của những địa phương ở trong huyện mà không bị ảnh hưởng của lũ lụt huy động đến để giúp cho địa phương bị ảnh hưởng lũ lụt. Ở đây huyện Đức Thọ có 7 xã ngoài đê, 4 xã vùng Thượng Đức và 4 xã vùng ven đê thì có 15 xã thông thường hay bị thiên tai, lũ lụt. Những xã còn lại, huyện trên cơ sở trao đổi đó nếu mà cần thu hoạch mùa màng hay là giúp đỡ cho những địa phương này trong việc dọn dẹp, thu gom hiện trường sau lũ á thì huyện sẽ điều động còn thì cốt lõi nhất tùy từng địa phương huy động nhân lực trong địa phương, ví dụ như các con em, trường học rồi đoàn thể của xã mà nơi nào không bị ảnh hưởng đến giúp những chỗ bị ảnh hưởng nhiều hơn, đó trên cơ sở là như thế. Cái thứ hai nữa là về nhân lực khi mà điều động của huyện, huyện sẽ giúp, ví dụ như năm 2010 có xã ngoài đê, xã Đức Quang chịu ảnh hưởng của lũ Nam Đàn về toàn bộ vào thời điểm đó thu hoạch vụ xuân. Vào khoảng tháng 6 trên huyện điều động toàn bộ công an, quân đội xuống giúp dân để thu hoạch cái làng đó. Về nhân lực thì cơ bản địa phương nào có nhu cầu thì huyện sẽ làm. Đó là về nhân lực, còn về vật chất xử

lý môi trường sau lũ thì huyện đề xuất với tỉnh trên cơ sở những hóa chất cần thiết để xử lý môi trường, xử lý nước sinh hoạt, các hóa chất mà anh không nhớ tên lắm, xử lý môi trường về rác thải rồi xác động vật thối rữa đó đều có cả. Tinh thần là thế thôi

H: Ban phòng chống lụt bão thì gồm những thành phần nào anh?

Đ1: Ban phòng chống lụt bão huyện thì gồm những thành phần đồng chí chủ tịch ủy ban chỉ huy là trưởng ban và các đồng chí phó chủ tịch là phó ban, còn thường trực là trưởng phòng nông nghiệp, phó phòng và các chuyên viên của phòng nông nghiệp là nằm trong văn phòng chỉ huy phòng chống lụt bão, còn các thành phần khác nằm trong ban chỉ huy là gồm tất cả các trưởng phòng, ban của ủy ban: Tài chính, nông nghiệp rồi kinh tế hạ tầng, y tế, giáo dục rồi tư pháp, đầy đủ, nói tóm lại là đầy đủ em ạ. Các phòng ban là đều nằm trong ủy ban hết, còn nếu thành phần khác không nằm trong ban chỉ huy thì họ nằm trong cụm phòng chống lụt bão của huyện đóng ở các xã, từ huyện bọn anh thành lập sau cùng ban lụt bão. Ngoài ban chỉ huy thì ở huyện có văn phòng ban chỉ huy giúp cho ban chỉ huy tổng hợp tất cả tình hình: Dự báo thời tiết, bão lũ cho đến tham mưu cho ban chỉ huy đó các nhiệm vụ để cho công tác phòng chống lụt bão, đó là huyện. Ngoài ra có 6 cụm phòng chống lụt bão gồm có đồng chí ủy viên ban thường trực huyện ủy là trưởng cụm, phụ trách cụm còn có một đồng chí là trưởng phòng trên đó nhưng không nằm trong ban chỉ huy được tăng cường về đó là cụm trưởng cùng với các thành viên khác, ví dụ như công an, quân đội, y tế rồi là hạt quản lý đê La Giang đều nằm trong cái đó. Rồi kết hợp với các xã nằm trong cụm đó đều là thành viên. Khi mà có công điện của huyện, điện báo của huyện là các cụm phải xuống, trưởng cụm cùng với các địa phương đó đóng chốt một địa điểm quy định rồi để tăng cường công tác chỉ đạo và giúp đỡ.

Còn ở xã cũng hình thành cũng giống như ở huyện, các thành phần đó đều phải tham gia, nòng cốt thì cũng giống nhau, chủ tịch cũng là trưởng ban, phó chủ tịch là phó ban, phòng nông nghiệp môi trường, rồi là địa chính với các thành phần khác đều phải tham gia cả

H: Tham gia các thành viên ban. Thời điểm này hiện nay hoạt động của ban chỉ đạo phòng chống từ tuyến huyện đến tuyến xã có gặp phải khó khăn gì không anh? Qua cả tuyến cụm các anh có những thuận lợi, khó khăn gì?

Đ1: Thuận lợi thì hệ thống thông tin cơ bản là thông ở trên, thông tin liên lạc bọn anh ở đây là có một cụm có một điện thoại dây, ngoài ra thiết lập đường dây bằng điện thoại của các thành viên là phải nắm hết, đấy là việc thứ nhất. Việc thứ hai là văn bản xã và huyện đều có. Có những cái gì thì huyện triển khai ngay xuống xã qua hình thức là gửi qua hệ thống thư điện tử rồi qua OMO office, rồi văn bản của nội bộ, đó là có các văn bản huyện có cái gì thì chuyển tải qua đó, kết hợp cái đó xã sẽ triển khai chủ trương chủ huyện chỉ đạo, đó là hệ thống văn bản. còn cái thứ hai nữa là về cái nhân lực, công tác chỉ đạo cử các thành viên nòng cốt tham gia xuống các cụm rồi, ngoài ra trong ban chỉ huy, ban chỉ huy là cấp cao nhất để chỉ đạo công tác phòng chống lụt bão

thì được phân công cụ thể đồng chí nào, đoàn nào để tăng cường công tác chỉ đạo thì ban chỉ huy đó sẽ thành lập khác, còn nhiệm vụ văn phòng tổng hợp thì thường trực văn phòng làm nhiệm vụ đó, còn ở xã thì trên cơ sở các thông tin xã đã cung cấp, huyện khi có công điện, công văn của huyện rồi thì xã phải tập trung lại, trên cơ sở đó thành lập ban và huy động toàn bộ nhân lực trong ban chỉ huy đó sẽ vào nhiệm vụ làm việc. Còn về công tác chuẩn bị trước đó, mỗi mùa bão lụt những năm trước đúc rút, kinh nghiệm của những đợt lụt trước và có những phương án, lên các phương án rồi là duyệt các phương án cho các xã để cho mùa bão lụt năm sau, trên cơ sở những phương án đã được huyện duyệt rồi thì xã theo phương án đó chuẩn bị nhân lực, để khi động đến điều động nhân sự hỗ trợ dân, giúp dân trong việc ứng phó mưa lũ. Nhân lực là điều ở đâu, cái đó là xã, địa phương phải lên cụ thể rồi, lịch là anh A, anh B là của địa phương nào ở xóm nào thì lên danh sách rồi. Thứ hai nữa là về vật chất, về phương tiện rồi về vật liệu cần thiết, ví dụ như là để ứng phó rơm thì chuẩn bị lâu rồi, tre thì của nhà nào rồi thì khi đó mình đến họp đồng với họ cung cấp để khi có việc là đến lấy thôi, còn cái việc sau đó là sẽ là tính toán sau, gọi là phương án 4 tại chỗ: Nhân lực, vật lực

H: Em vừa nghe xong 4 tại chỗ, lúc đây trên cơ sở kế hoạch, thực hiện kế hoạch. Hiện nay khi có các hiện tượng thiên tai xảy ra như lũ, ảnh hưởng của xâm nhập mặn thì chính quyền huyện và chính quyền xã Yên Hồ này này có những chính sách nào hỗ trợ cho người dân không ạ?

Đ1: Thông thường các chính sách thì cấp huyện trở lên thì hay có, dưới xã nguồn ngân sách còn có giới hạn thành thử ra là những hỗ trợ trong giới hạn cho phép thôi. Ví dụ như là ngoài chính sách của huyện ra thì xã có thể hỗ trợ thêm một phần, phối hợp với hợp tác xã hỗ trợ một phần cho người dân một ít, nằm trong đó là thành phần sản xuất xã và của hợp tác xã, cái nó cũng có tuy nhiên cái đó không nhiều. Chủ yếu là huyện, tỉnh

H: Huyện vừa rồi hỗ trợ cho Yên Hồ những cái gì không anh?

Đ1: Huyện đợt vừa rồi hỗ trợ cho Yên Hồ về cứu đói thì có ít mỳ tôm thôi, bởi vì Yên Hồ chủ yếu là nằm trong đê mà chủ yếu tập trung cho 2 cái trường mầm non, trường tiểu học, chỉ hỗ trợ 100 thùng mỳ tôm chỉ có thể thôi. Còn ngoài ra ta được hỗ trợ ruộng ngô hày, có không anh?

Đ2: Ngô không, hạt rau

Đ1: Chủ yếu là hỗ trợ cho các vấn đề hạt rau, hạt giống ngô với gạo, chủ yếu là hỗ trợ cho 15 xã, 7 xã ngoài đê, 4 xã ven đê mà có dân sống ngoài đê và 4 xã Thượng Đức mà có dân nằm ven sông, còn Yên Hồ thuộc cái xã nằm trong đê, bởi vì là..

H: thì so với các xã khác cũng đỡ hơn?

Đ1: Đỡ hơn nhiều vì là tính vào cái thiệt hại, nguồn không được nhiều thành thử phải tập trung cho các địa phương kia

H: Thế trong xã các nguồn lực đối với những chính sách dành cho hỗ trợ cho người dân trong xã thì các đối tượng nào là các đối tượng mà các anh ưu tiên? Nếu mà phải hỗ trợ cho dân khi mà có lũ bão về thì đối tượng nào là đối tượng các anh ưu tiên trước tiên?

Đ1: Trước tiên là phải ưu tiên cho các hộ nghèo, hộ cô đơn không nơi nương tựa, tức là các điều kiện khác rồi là hỗ trợ á, có những hộ là anh em, con cháu người ta có điều kiện. Thứ hai nữa là các hộ thiệt hại nằm trong thiệt hại lớn thì mình phải ưu tiên. Hộ nghèo là hộ thuộc vô diện khó khăn, tất cả các điều kiện khó khăn, sau 3 đối tượng đó thì mới đến các đối tượng khác

H: Vâng, số hộ nghèo của xã mình bây giờ là bao nhiêu anh?

Đ1: Số hộ nghèo hiện tại của Yên Hồ là 66 hộ

H: Chiếm bao nhiêu % hả anh?

Đ1: Chiếm khoảng 4.67% . Yên Hồ được giao nhiệm vụ xây dựng nông thôn mới, tiêu chí này cũng ràng buộc

H: Hiện nay mình đã đạt được bao nhiêu tiêu chí của nông thôn mới rồi ạ?

Đ1: Theo đánh giá của phòng ban thì được 11 tiêu chí

H: 11/19 à anh?

Đ1: Trên 19, chưa tính tiêu chí của 23. 23 thì đăng ký 4, khả năng hoàn thành được 2, trường học không biết có được công nhận. Trường học đảm bảo tiêu chí đạt chuẩn, chưa đạt chuẩn của trường mầm non. Đảm bảo tiêu chí trường học là được, giả sử phòng giáo dục mà đến thì khoảng được 3 tiêu chí thôi,

Đ2: năm ni là được thủy lợi

Đ1: Mô, năm ngoái, năm ni là lao động có việc làm bốn mươi mấy % đó, rồi trạm y tế hoàn thành rồi

KẾT THÚC THẢO LUẬN!